

ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

(Жоғары кәсіптік білім)

КӘСІБИ БАҒДАРЛЫ ШЕТЕЛ ТІЛІ

5B030400 «Кеден ісі»
бакалавриат мамандығы бойынша

2 несие

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
Астана
2017

АЛҒЫ СӨЗ

1. «Құқық» мамандықтар тобы бойынша оқу-әдістемелік бірлестігімен, «КАЗГЮУ Университеті» АҚ-ның Заңгерлерді бағалау және сертификатау бойынша бюросының қолдауымен **ДАЙЫНДАЛҒАН ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛГЕН.**
2. Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің 2014 жылғы 22 қазанындағы хаттамалық шешімімен **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ КҮШІНЕ ЕНГІЗІЛГЕН.**
3. **АЛҒАШҚЫ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.**
4. Типтік оқу бағдарлама Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты қаулысымен бекітілген және «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім 5B030400 - «Кеден ісі» мамандықтары бойынша үлгілік оқу жоспарлары» бойынша Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а. 2013 жылғы 16 тамыздағы № 343 бұйрығымен бекітілген.

Бұл типтік бағдарлама «Құқық» мамандықтар тобы бойынша оқу-әдістемелік бірлестігінің рұқсатынсыз көбейтіле және таратыла алмайды.

Мазмұны

I.	Түсіндірме жазба	4
II.	Практикалық сабақтардың тақырыптары	9
III.	Ұсынылатын әдебиет тізімі	13
IV.	Типтік оқу бағдарламасының авторлары	15

I. ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Қазақстан Республикасының көптеген шетел мемлекеттерімен саяси, экономикалық және мәдени байланыстары айтарлықтай кеңейген қазіргі кезеңде өзге тілде қарым-қатынасқа түсу маманның болашақ кәсіби қызметінің маңызды құрамдас бөлшегі болып отыр. Студенттердің кәсіби ойлауын есепке ала отырып, нақты кәсіби жағдаяттарда өзге тілде қарым-қатынасқа түсу қабілетін қалыптастыратындай шетел тілін кәсіби бағдар беру әдісі арқылы оқыту ерекше маңызға ие болып келеді.

Кәсіби бағдар беру ретінде шетел тілін оқыту кезінде студенттердің болашақ кәсіби немесе мамандығының ерекшеліктері алға қойып отырған қажеттіліктерді есепке алуға негізделген білім беру түсініледі.

Шетел тілін кәсіби бағдарлы оқыту бүгінгі күні Қазақстан Республикасының тілдік білім беру тұжырымдамасын жүзеге асырудың басым бағыты ретінде танылады.

Бағдарлама «5B030400 – Кеден ісі» мамандығының кәсіби шетел тілін оқитын бакалавр-студенттеріне арналған. «Кәсіби бағытталған шетел тілі» оқу пәні құқық (кеден) мамандықтары бойынша арнаулы коммуникативтік құзыреттер қалыптастыруға және дамытуға бағытталған кеден құқығы саласындағы кәсіби тілді оқып-үйрету жөніндегі практикалық курс ретінде түсініледі.

Жалпы тілдік дайындық, сондай-ақ құқық пәндері бойынша орыс (ана) тіліндегі базалық білімдерінің болуы бағдарламада көрсетілген материалды табысты меңгерудің шарты болып табылады.

Бағдарлама мазмұны студенттердің ғылыми-кәсіби саладағы коммуникативтік қажеттіліктерімен, шетел тілін кәсіби қызмет құралы ретінде оқытудың мақсат, міндеттерімен, кәсіби заң тілін жақсы меңгерген бәсекелестікке қабілетті маманға деген қоғамның сұранысымен, кеден саласындағы болашақ мамандардың тілдік қатысымын дамытудың қажеттілігімен анықталады.

«Кеден ісі» мамандығы бойынша кәсіби бағытталған шетел тілін оқыту курсы оқу пәні ретінде *коммуникативтік-кәсіби бағытты* ұстанады және мынадай сипаттарға ие:

- *пәнаралық* (шетел тіліндегі кәсіби сөйлесімде лингвистикалық біліммен қатар конституциялық құқық, азаматтық құқық және т.б. сияқты заң саласының ғана емес, басқа салалардың, мысалы, экономика, тарих ғылымдарының мәліметтері де қолданылуы мүмкін);

- *көпдеңгейлік* (сөйлеу әрекетінің барлық түрлерінің лексикалық, грамматикалық, фонетикалық тілдік құралдары мен дағдыларын игеру қажеттілігі);

- *қызметінің алуантүрлілігі* (оқыту мақсаты ретінде де, білімнің түрлі салалары бойынша мәлімет алу құралы ретінде де қолданыла алады);

- тілді оқыту кәсіби құқықтық дайындықтың құрамдас бөлігі ретінде кәсіпке оқытумен байланыстырылады.

Кәсіби тілдің ауызша және жазбаша түрлері, заң тілінің барлық деңгейлерінің (фонетикалық, лексикалық, грамматикалық) құрылымдық ерекшеліктері, заң мәтіндерінің құрылымдық-семантикалық және логикалық құрылуының, сондай-ақ кәсіби бағытталған шығармаларды құру ерекшеліктері, болашақ құқықтанушының құқықтық, нормативтік құжаттармен жұмысы кезіндегі сыни ойлауын қалыптастыру **оқытудың пәні** болып табылады.

Курстың мақсаты – болашақ мамандардың тек әдеби тілдің нормаларын еркін меңгеріп қана қоймай, кәсіби қызметтің феномендерін бейнелейтін арнаулы мақсаттарға арналған тілді де игеруін көздейтін жалпы және кәсіби бағытталған коммуникативтік құзыретін қалыптастыру.

Мақсатқа мына міндеттерді шешу арқылы жетуге болады:

1. Болашақ мамандарда кәсіби қызметімен байланысты жалпы лингвистикалық құзырет қалыптастыру.

2. Студенттерде өз қызмет саласында кәсіби қарым-қатынасқа түсу үшін жеткілікті кәсіби қатысымдық тілдік және сөйлеу құзыреттері туралы түсінік қалыптастыру.

3. Кәсіби қызметін табысты жүзеге асыру үшін қажетті тілдік, сөйлеу және дискурстық құзыреттерін жетілдіру.

4. Білім алу және оны шынайы жағдаяттарда туындайтын кәсіби бағытталған проблемалық міндеттерді шешу үшін қолдану барысында студенттерде өз бетінше іздену-зерттеу қызметінің дағдылары, машықтары мен құзырттерін қалыптастыруды қамтамасыз ету.

Пән бойынша алған білімді кәсіби қолдану саласы: осы пән бойынша алған білімдер тандаған мамандық бойынша (ғылым, кеден ісі, кедендік құқық) дайындық кезіндегі кәсіби қарым-қатынас жағдайында қажет болады. Осы пәнді оқып-үйрену болашақ мамандарға белгілі қызмет саласының базалық ұғымдық-категориялық аппаратын және соған сәйкес терминдер жүйесін, арнаулы мәтіннің құрылымдық ерекшеліктерін меңгеруге көмектеседі, сондай-ақ табысты іскерлік коммуникацияның басты дағдыларын қалыптастырады.

Пәнді игеру кезінде студенттер арнаулы мақсаттарға арналған тілді кәсіби қатысымның түрлі салаларында, атап айтқанда, құқықтық тәртіп /құқықтың ұлттық және жалпы қайнаркөздері; құқық салалары /жария және жеке құқық; конституциялық қағидаттар; мемлекеттік билік; қылмыстық құқық; әкімшілік құқық; Қазақстан Республикасы мен Кедендік одақтың кедендік құқығы; кедендік құқықтық қатынастардың ерекшеліктері; кедендік нормалар; кеден ісі саласындағы құқықтық актілер; кедендік ресімдеуді жүзеге асыру; кедендік рәсімдер; кедендік төлемдер мен салықтар; кедендік бақылау; кеден ісі саласындағы әкімшілік және қылмыстық жауапкершілік және т.б. кіретін түрлі жағдаяттарда қолданады.

Пәннің құзыреттері:

- болашақ қызметінде кәсіби қарым-қатынасқа түсу үшін жеткілікті коммуникативтік құзыретті қалыптастыру;
- кәсіби қызметін табысты жүзеге асыру үшін қажетті тілдік, сөйлеу, пәндік және дискурстық құзыреттерді жетілдіру;
- мәдениетаралық-қатысымдық құзыретті жетілдіру;
- қоғамдық және этикалық жауапкершілікті сезіну және өзінің білім беру бағдарламасының кәсіби-этикалық қағидаттары мен нормаларын мойындау;
- алған білімдерінің негізінде өзінің кәсіби қызметін ұйымдастыра алу қабілеті.

Модуль 1.

Берілген кәсіби жағдаяттарда кәсіби бағытталған тілдік құзыреттерді қалыптастыру

Тіл және сөйлеу. Сөйлеудің формалары мен түрлері: ауызша және жазбаша. «Кәсіби тіл» және «кәсіби сөйлеу» ұғымдары.

Заң мәтіні жазбаша кәсіби сөйлеуге үйретудің бірлігі ретінде. Заң мәтінін (заң, бап, ескерту) логикалық тұрғыдан құру. Заң мәтінінің тілдік ерекшеліктері. Заң мәтіндеріндегі орфография және пунктуация. Заң мәтінінің грамматикалық және синтаксистік нормалары.

Функционалдық стильдер, кітаби стиль және ауызекі сөйлеу стилі. Тіл стильдері және сөйлеу стильдері. Заң шығарушы ресми стиль. Клише (тілдік стандарттар). Ғылыми стильдегі мәтіндермен жұмыс (аңдатпа, рефераттау, конспектілеу). Ғылыми мәтінді мазмұндау құрылымы және ресімдеу ережелері. Ресми іскерлік заң құжаттары (кедендік ресімдеу, декларация және т.б.).

Модуль 2

Кеден ісі саласындағы терминология қарым-қатынас негізі ретінде

Мәтіннің лексикалық деңгейі. Лексика түрлері: жалпы қолданыстағы, жалпы ғылыми, терминологиялық лексика, маргиналдық лексика (жаргон, арго). Жалпы және арнаулы құқықтық терминология. Заң мәтініндегі терминдер. Заң терминдерінің жіктелімі. Құқықтық ұғымдар мен категориялар, олардың ғылыми анықтамалары.

Модуль 3

Құқықтық дискурс. Тіл мәдениеті

Тіл мәдениеті ұғымы. Кәсіби мәдениет. Кәсіби мазмұндағы монологтік айтылым. Кеден органдары қызметшісінің кәсіби сөйлеуіне қойылатын талаптар: жүйелілік, логикалылық, дәлелдемелік, тазалық, сөз байлығы,

мәнерлігі. Кеден органдары қызметшісінің сөйлеу техникасы (дикция, интонация, сөйлеу ырғағы мен қарқыны және т.б.).

Кеден органдары қызметшісі мен аудитория қарым-қатынасының тілдік әдістері. Кеден органдары қызметшісінің сөйлеу имиджі. Сөйлеуге дайындық әдістемесі. Дәлелдемелердің басты түрлері, материалды іздеу әдістері. Сөйлеу кезіндегі пікір алмасудың рөлі. Дауласу мәдениеті. Дауды жүргізудің негізгі формалары. Пікірсайысты жүргізу ережелері.

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

Кіріспе

Заңнамалық актілерді құқықтық қолдана отырып, кедендік шекара арқылы тауарлар мен көлік құралдарын өткізуге бақылауды жүзеге асыру кәсіби қызметінің басты міндеті болып табылатын кеден органдары қызметшісінің кәсіби қызметінде тіл және сөйлеу ерекше орын алады. Құқық – адамдар арасындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін және мемлекеттің еркін білдіретін, мемлекет орнататын және қорғайтын нормалардың, мінез-құлық ережелерінің жиынтығы. Құқықтық нормаларды құрастырып және түсіндіріп, оларды көптеген түрлі ісжүргізу актілерінде қорғау кезінде кеден органдары қызметшісі тіл нормаларын мүлтіксіз меңгерген болуы қажет. Оның қызметінің тиімділігі тілді қолданушылардың барлығына түсінікті әдеби тіл нормаларымен қоса тар кәсіби мақсаттағы тілді де меңгеру дәрежесімен анықталады.

Құқық тілі (немесе *заң тілі*) осы білім саласының ұғымдық мазмұнын берудің және ресімдеудің грамматикалық, логикалық және басқа да тәсілдерінің жиынтығы ретінде түсініледі. Ол белгілі кәсіптің кез келген басқа тілі сияқты құқық жұмысын өзге қызметтен ажырататын және тек кәсіби заң тіліне тән өзіндік белгілерге ие.

Әңгімелесудің арнаулы тақырыптары, арнаулы мақсаттары мамандарды тілді қолданушылардың ұлтымен және қоғамдық-экономикалық формация мен дүниетанымымен байланыссыз кәсіби тілге көшуге итермелейді.

Белгілі қызмет саласының ұғымдық-категориялық аппаратын және оған тиісті терминдер жүйесін меңгеруді талап ететін кәсіби сөздер арнаулы тілді қолданушы үшін міндетті болып табылады. Осымен байланысты «арнаулы тіл» ұғымымен қатар «кәсіби тіл», «кәсіптер тілі» ұғымдары қолданылады.

Кедендік қызмет саласында терминология маңызды рөл атқарады, заң тілі терминологиялық жақтан біртұтас және ажырағысыз. Заң шығарушы еркінің дәл берілуі заңда терминдерді қолданудың дәлдігіне байланысты, бұл өз кезегінде заңның нәтижелілігіне және оның қоғам өміріндегі маңыздылығына әсер етеді.

Құқық тілі - құқықтық техниканың ғылым үшін де, заң шығармашылығы үшін де, құқық қолдану үшін де бірдей маңызды элементі. Құқық тілі құқықтық нормаларды дәл түсіну үшін өте маңызды. Заңның немесе өзге де

нормативтік-құқықтық актілердің мәні ондағы сөйлемдердің құрылысына байланысты.

Олай болса, қазіргі кездегі құқықтанушы маманды дайындау онда коммуникативтік бағытталған кәсіби тілдік және сөйлеу құзыреттерін қалыптастыру қажеттілігін есепке ала отырып құрылуы тиіс. Бұл құзыреттіліктерді табысты меңгерту қазіргі заманғы Қазақстанның жедел даму жағдайында қойылатын міндеттерді тиімді шешуге қабілетті маманды дайындаудың кепілі болып табылады.

II. Практикалық сабақтардың тақырыптары

Кәсіби саладағы дағдылар мен машықтарды қалыптастыру, жазбаша сөйлеу технологиясын жетілдіру

Topic 1. Customs regulation. Customs Affairs.

The history of Customs Affairs development in the Republic of Kazakhstan. Customs authorities of the Republic of Kazakhstan, their tasks, rights and duties.

Customs representative.

Thema 1. Zollregelung. Zollangelegenheiten.

Die Geschichte von Entwicklung der Zollangelegenheiten in der Republik Kasachstan. Die Zollbehörden der Republik Kasachstan, ihre Aufgaben, Rechte und Pflichten. Zollmitarbeiter .

Thème 1. Règlements de la douane et matières douanières.

L'Histoire du développement des affaires douanières dans la République du Kazakhstan. Les autorités douanières de la République de Kazakhstan, leur tâches, leur devoirs, et leur droits. Les employés de la Douane.

Кәсіби шетел тілінде мамандықтың пәндік саласына кіріспе. Кәсіби тіл, оның басты лингвистикалық белгілері. Кәсіби тіл қызметі. «Кәсіби сөйлеу» ұғымы. Кәсіби тілдің базистік концептілері (белгілері). Кәсіби сөйлеудің лексикалық, морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктері (мамандық бойынша мәтіндер мысалында).

Topic 2. Sources of Customs law.

The Constitution of the Republic of Kazakhstan. Customs Union Code. Customs Code of the Republic of Kazakhstan. Regulations. International treaties.

Thema 2. Quellen des Zollrechts

Verfassung der Republik Kasachstan. Zollunion-Code. Zollkodex der Republik Kasachstan. Ordnung. Internationale Verträge.

Thème 2. Sources de la loi douanière.

La Constitution de la République du Kazakhstan. Code de l'Union Douanière. Règles. Traités internationaux.

Құқықтық дискурс қызметінің ерекшеліктері. Заң мәтіні. Заң мәтінін (заң, бап, ескерту) логикалық құру. Заң мәтінінің тілдік ерекшеліктері. Заң мәтіндеріндегі орфография және пунктуация. Заң мәтінінің грамматикалық және синтаксистік нормалары.

Topic 3. Customs regime and Customs payment.

Concept and types of customs regimes. Export. Import. Transit etc. Types of customs payments. Customs duty. Taxes: VAT, Excise. Goods forbidden for import and export.

Thema 3. Zollregime und Zollgebühren.

Konzept und Arten von Zollverfahren. Exportieren. Importieren. Transit usw.

Arten der Zollzahlungen. Zollgebühr. Steuern: Mehrwertsteuer, Verbrauchssteuern. Die Waren verboten für den Import und Export.

Thème 3. Le Regime douanier. Paiement de douane.

Le concept et les types de régimes de la douane. L'exportation. L'importation. Le transit, etc. Types de paiements de la douane. Droit de douane. Taxes : TVA, Taxe. Les marchandises défendues d'importation et l'exportation.

Мәтіннің лексикалық деңгейі. Лексика түрлері: жалпы қолданыстағы, жалпы ғылыми, терминологиялық лексика, маргиналдық лексика (жаргон, арго). Жалпы және арнаулы құқықтық терминология. Кеден ісі саласындағы терминдер. Терминдердің дефинициясы. Заң терминдерінің жіктелімі. Құқықтық ұғымдар мен категориялар, олардың ғылыми анықтамалары.

Topic 4. Customs clearance.

Customs clearance: terms and order. Customs declaration: types, forms, terms.

Thema 4. Zollabfertigung.

Zollabfertigung: Begriffe und Ordnung. Zollerklärung: Arten, Formen, Bedingungen.

Thème 4. Dédouanement

Dédouanement: modalités et l'ordre. Déclaration en douane : les types, les formes, les modalités.

Функционалдық стильдер, кітаби стиль және ауызекі сөйлеу стилі. Тіл стильдері және сөйлеу стильдері. Заң шығарушы ресми стиль. Клише (тілдік стандарттар). Ғылыми стильдегі мәтіндермен жұмыс (аңдатпа, рефераттау, конспектілеу). Ғылыми мәтінді мазмұндау құрылымы және ресімдеу ережелері. Ресми іскерлік заң құжаттары (айыптау қорытындысы, талап арыз және т.б.).

Кәсіби саладағы коммуникативтік дағдылар мен сөйлеу машықтарын дамыту, кәсіби саладағы ауызша сөйлеу технологиясын жетілдіру

Topic 5. Customs control.

Principles and forms of customs control. Customs goods and vehicles. Customs certificate. Customs - enforcement area.

Thema 5. Zoll steuern.

Grundsätze und Formen der Zollkontrolle. Zoll Waren und Fahrzeuge. Zoll Zertifikat. Zoll - Durchsetzung Bereich.

Thème 5. Contrôle de la douane.

Les principes et les formes de contrôle de la douane. Marchandises de la douane et véhicules. Certificat de la douane. Douane - région de mise en vigueur.

Тіл мәдениеті ұғымы. Кәсіби мәдениет. Бәсекелестікке қабілетті кеден ісі саласы маманының қалыптасуындағы кәсіби шетел тілінің рөлі. Шетел тіліндегі мәтіндерді бағамдау, кәсіби мазмұндағы монологтік айтылым.

Topic 6. International Customs law.

Sources of International Customs Law. International Law and Municipal Law. International organizations. World Trade Organization. European Union. Eurasian Economic Community. Custom Union. Foreign policy of the Republic of Kazakhstan in the sphere of Customs.

Thema 6. Internationales Zollrecht.

Quellen des internationalen Zollrechts. Völkerrecht und Kommunalrecht. Internationale Organisationen. Welthandelsorganisation. Europäischen Union. Eurasischen Wirtschaftsgemeinschaft. Zollunion. Die Außenpolitik der Republik Kasachstan im Bereich der Zoll.

Thème 6. La loi internationale de la douane.

Sources de Loi internationale de la douane. La loi internationale et la loi municipale. Organisations internationales. Organisation mondiale du commerce . L'Union Européenne. La Communauté Économique eurasienne. L'Union douanière. La politique étrangère de la République de Kazakhstan dans la domaine de la douane.

Тіл мәдениеті кеден органдары қызметшісінің кәсіби сөйлеу мәдениетін қалыптастырудың негізі ретінде. Кеден органдары қызметшісінің кәсіби сөйлеуіне қойылатын талаптар: жүйелілік, логикалылық, дәлелдемелік, тазалық, сөз байлығы, мәнерлігі. Кәсіби саладағы сөйлеу мәдениеті.

Topic 7. Customs law violation.

Smuggling. Payment and Tax evasion crimes. Operational-investigative activity of customs authorities. Criminal and administrative offences. Violation in the sphere of the Customs law under legislation of the Republic of Kazakhstan.

Thema 7. Zollrechtsverletzung

Schmuggel. Zahlung und Steuerhinterziehung Verbrechen. Operationale Untersuchungstätigkeit der Zollbehörden. Straftaten und Ordnungswidrigkeiten. Verletzung im Bereich des Zollrechts unter der Gesetzgebung der Republik Kasachstan.

Thème 7. Contravention de la douane

Contrebande. Paiement et crimes de fraude fiscale. Activité d'investigation opérationnelle des autorités de la douane. Offenses criminels et administratifs. La contravention de la loi de la douane conformément à la législation de la République de Kazakhstan.

Құқықтық дискурс түрлері. Кеден органдары қызметшісі сөйлеуін ұйымдастырудың құрылымдық ерекшеліктері, композициясы. Кеден органдары қызметшісі сөйлеуінің ауызша және жазбаша түрлерінің ерекшеліктері. Сөйлеуге дайындық әдістемесі. Дәлелдемелердің басты түрлері, материалды іздеу әдістері. Кеден органдары қызметшісінің сөйлеу техникасы (дикция, интонация, сөйлеу ырғағы мен қарқыны және т.б.).

Кеден органдары қызметшісінің сөйлеу имиджі. Сөйлеу кезіндегі пікір алмасудың рөлі. Дауласу мәдениеті ұғымы. Дауды жүргізудің негізгі

формалары. Пікірсайысты жүргізу ережелері. Пікірсайыстың басты тәсілдерінің сипаттамасы. Қарсыласпен қарым-қатынас.

III. ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТ ТІЗІМІ

Негізгі әдебиет

1. О.А. Кузнецова, В.Д.Пономарева. Working for Customs. Ростов-на Дону: «РИО РТА» баспасы, 2010
2. Л.Н.Кальченко English for Customs Students.– Санкт-Петербург: РИО СПб баспасы, 2009
3. Трифонова Е. Н. Английский язык для таможенников. Омск: ОмГТУ баспасы, 2010.
4. Туралина Г. М., Малышева О. Н. Учебник немецкого языка для таможенных работников, Санкт-Петербург: Издательство СПб., 2003
5. Н.Н.Маслова «Французский язык для юристов», Пособие по языку специальности (гражданское и торговое право, международное частное право, гражданский процесс, административное право) М.: ООО "Издательство "Нестор Академик", 2005. - 360 с.
6. Г. Е. Журбенко, С. А. Рославцева «Французский язык для юристов» (Des textes faciles aux documentes authentiques): Учебное пособие для вузов. М.: 2013

Қосымша әдебиет

1. Абуов Ж.А., Балмуханова С.Н. Английский язык для юристов. Учебное пособие для студентов юридических вузов. Часть 1. – Алматы: «Издательский дом КазГЮУ» баспасы, 2004
2. С.Н. Карпова Reading and Understanding Customs Texts – М.: РТА баспасы, 2011.
3. Федоров Л.М., Немчина Н.Н., Никитаева С.Н. Английский язык для юристов. Учебное пособие для студентов юридических вузов. – М: «Экзамен» баспасы, 2002
4. The USA: customs and Institution / Ethel Tiersky, Martin Tiersky – the 4th ed..
5. Алимов В.В. Юридический перевод. Практический курс. – М.: «УРСС» баспасы , 2004
6. Yu.F. Beresovenko, S.N. Beresovenko. New English-Russian Dictionary of Legal Terms, Киев: «Евроиндекс Лтд» баспасы, 1993
7. Дементьева Л. Г. Сборник текстов для чтения на немецком языке «Таможни мира, Санкт-Петербург: Издательство СПб., 2000
8. Дементьева Л. Г. Немецко-русский таможенный словарь, Санкт-Петербург: Издательство СПб., 2003

Нормативтік актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 1995 ж. 30 тамыз
2. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық Заң. 1991 ж. 16 желтоқсан
3. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері туралы» 1998ж. 24 наурыздағы Заңы

4. Кедендік одақтың Кедендік кодексі. 2009 ж. 27 қараша
5. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы кеден ісі туралы» 2010ж. 30 маусымдағы № 296-IV Кодексі
6. Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» 2001ж. 30 маусымдағы № 155 Кодексі
7. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі 1997 жылғы 16 шілде, № 167
8. Кедендік рәсімдеуді жеңілдету және үйлестіру туралы халықаралық конвенция (Киотода жасалған 18.05.1973) (26.06.1999ж. Хаттама редакциясында)
9. МДП Конвенциясы — МДП кітапшасымен жүктерді халықаралық тасымалдау туралы Кедендік конвенция (CORNET TIR) 1975 ж.
10. ЕурАзЭЫ құру туралы келісімшарт. 2000 ж., 10 қазан

IV. ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ АВТОРЛАРЫ

1. Ибраева А.Б. – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, Қазақ гуманитарлық заң университеті ағылшын тілі кафедрасының меңгерушісі;

2. Ракишева А.Ш. - заң ғылымдарының магистрі, Қазақ гуманитарлық заң университеті ағылшын тілі кафедрасының доценті;

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

(Образование высшее профессиональное)

ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЙ ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК

по специальности бакалавриата
5В030400 «Таможенное дело»

2 кредита

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Астана
2017

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1. РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА** учебно-методическим объединением по группе специальностей «Право» при поддержке Бюро по оценке и сертификации юристов АО «Университет КАЗГЮУ».
- 2. УТВЕРЖДЕНА И ВВЕДЕНА В ДЕЙСТВИЕ** протокольным решением Республиканского учебно-методического совета высшего послевузовского образования от 22 октября 2014 г.
- 3. ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.**
4. Типовая учебная программа разработана в соответствии с «Государственным общеобязательным стандартом высшего образования» Утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года № 1080 и «Типовым учебным планом по специальности высшего образования 5В030400 – Таможенное дело» утвержденным Приказом и.о. Министра образования и науки Республики Казахстан от 16 августа 2013 года № 343.

Настоящая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Учебно-методического объединения по группе специальностей «Право»

ОГЛАВЛЕНИЕ

I.	Пояснительная записка	19
II.	Тематика практических занятий	24
III.	Список рекомендуемой литературы	28
IV.	Авторы типовой учебной программы	30

I. ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

В современных условиях, когда в значительной степени расширились политические, экономические и культурные связи Республики Казахстан со многими зарубежными странами, иноязычное общение становится существенным компонентом будущей профессиональной деятельности специалиста. Особую актуальность приобретает профессионально-ориентированный подход к обучению иностранного языка, который формирует у студентов способности иноязычного общения в конкретных профессиональных ситуациях с учетом их профессионального мышления.

Под профессионально-ориентированным понимается обучение, основанное на учете потребностей студентов в изучении иностранного языка, диктуемого особенностями будущей профессии или специальности.

Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку признается в настоящее время приоритетным направлением в реализации концепции языкового образования Республики Казахстан.

Данная программа предназначена для студентов – бакалавров по специальности 5В030400 «Таможенное дело», изучающих профессиональный иностранный язык. Дисциплина «Профессионально-ориентированный иностранный язык» представляет собой практический курс по изучению профессионального языка в сфере таможенного права, направленный на формирование и развитие специальной коммуникативной компетенции юридических (таможенных) специальностей.

Необходимым и достаточным условием для успешной работы по программе является общая языковая подготовка, а также наличие базовых знаний по юридическим дисциплинам на родном языке.

Содержание программы определяется коммуникативными потребностями студентов в научно-профессиональной сфере, целями и задачами обучения иностранному языку как средству профессиональной деятельности, потребностью общества в конкурентоспособном специалисте, хорошо владеющем профессиональной юридической речью, необходимостью развития речевой коммуникации студентов - будущих специалистов в сфере таможенного права.

Курс обучения профессиональному ориентированному иностранному языку по специальности «Таможенное дело» как учебный предмет имеет **коммуникативно-профессиональную направленность** и характеризуется.

- *межпредметностью* (в профессиональной речи на иностранном языке могут быть использованы наряду с лингвистическими знаниями не только знания правовых областей: конституционное право, гражданское право и др., так и сведения из других областей знания, например, экономики, истории и др.);

- *многоуровневостью* (необходимость овладения языковыми средствами: лексическими, грамматическими, фонетическими и умениями во всех видах речевой деятельности);

- *полифункциональностью* (может выступать как цель обучения и как средство приобретения сведений в самых различных областях знания).

- обучение языку смыкается с обучением профессии, становясь компонентом профессиональной юридической подготовки.

Предметом изучения является устная и письменная формы профессионального языка, особенности структурной организации всех уровней (фонетического, лексического, грамматического) языка права, особенности структурно-семантического и логического построения юридических текстов, а также создания собственных профессионально ориентированных произведений. Кроме того, предметом изучения становится формирование критического мышления будущего правоведа в ходе его будущей работы с правоустанавливающими, нормативными документами и т.д.

Цель курса заключается в формировании и развитии у будущих специалистов общей и профессионально-ориентированной коммуникативной компетенции, предполагающей не только свободное владение нормами кодифицированного литературного языка, но и языком для специальных целей, отражающих феномены профессиональной деятельности.

Достижению цели способствует решение ряда задач:

3. Сформировать у будущих специалистов общелингвистическую компетенцию, связанную с профессиональной деятельностью.

4. Сформировать у студентов представление о необходимых в профессиональной коммуникации языковых и речевых компетенций, достаточных для адекватного профессионального общения в сфере их деятельности.

5. Совершенствовать языковую, речевую, предметную и дискурсивную компетенции, необходимые для успешного осуществления профессиональной деятельности.

6. Обеспечить формирование навыков, умений и компетенций самостоятельной поисково-исследовательской деятельности студентов по приобретению знаний и способности их творческого использования для решения проблемных профессионально-ориентированных задач в реальных ситуациях.

Сфера профессионального применения знаний по дисциплине: знания по данной дисциплине необходимы в ситуациях профессионального общения в процессе подготовки по избранной специальности (наука, таможенное дело, таможенное право). Изучение данной дисциплины поможет будущим специалистам в овладении базовым понятийно-категориальным аппаратом определенной сферы деятельности и соответствующей ему системы терминов, особенностями структурной организации специального текста, а также сформирует основные навыки успешной деловой коммуникации.

В процессе освоения дисциплины студенты используют язык для специальных целей (LSP) в контексте различных ситуаций, входящих в различные сферы профессиональной коммуникации, в частности: правопорядок национальные и интернациональные источники права; в области публичного и частного права; конституционные принципы; государственная власть; уголовное право; административное право; таможенное право Республики Казахстан и Таможенного союза; особенности таможенных правоотношений; таможенные нормы; правовые акты в сфере таможенного дела; **осуществление таможенного оформления; таможенные процедуры; таможенные платежи и налоги; таможенный контроль;** административная и уголовная ответственность в сфере таможенного дела и др.

Компетенции дисциплины:

- формирование коммуникативной компетенции, достаточной для адекватного профессионального общения в будущей сфере деятельности;
- совершенствование языковой, речевой, предметной и дискурсивной компетенций, необходимых для успешного осуществления профессиональной деятельности;
- совершенствование межкультурно-коммуникативной компетенции;
- осознание общественной и этической ответственности и признание профессионально-этических принципов и норм своей образовательной программы;
- способность организации своей профессиональной деятельности на основе приобретенных знаний.

Модуль 1.

Формирование профессионально-ориентированной языковой компетенции в заданных профессиональных ситуациях

Язык и речь. Формы и виды речи: устная и письменная. Понятия «профессиональный язык» и «профессиональная речь».

Юридический текст как единица обучения профессиональной письменной речи. Логическая организация юридического текста (закон, статья, примечание). Языковые особенности юридического текста. Орфография и пунктуация в юридических текстах. Грамматические и синтаксические нормы юридического текста.

Функциональные стили, книжные стили и разговорный стиль. Стили языка и стили речи. Законодательный официальный стиль. Клише (языковые стандарты). Работа с текстами научного стиля (аннотация, реферирование, конспектирование). Структура изложения и правила оформления научного текста. Официально-деловые юридические документы (и таможенное оформление, декларация т.д.).

Модуль 2

Терминология в сфере таможенного дела как основа общения

Лексический уровень текста. Виды лексики: общеупотребительная, общенаучная, терминологическая лексика, маргинальная лексика (жаргон, арго). Общая и специальная правовая терминология. Термины в сфере таможенного дела. Классификация терминов. Юридические понятия и категории, их научные определения.

Модуль 3

Юридический дискурс. Культура речи

Понятие культуры речи. Профессиональная культура. Монологическое высказывание профессионального содержания. Требования к профессиональной речи сотрудника таможенных органов: правильность, логичность, аргументированность, чистота, богатство, выразительность речи. Техника речи сотрудника таможенных органов (дикция, интонация, темпоритм речи и т.д.).

Речевые способы взаимодействия сотрудника таможенных органов и аудитории. Речевой имидж сотрудника таможенных органов. Методика подготовки к выступлению. Основные виды аргументов, приемы поиска материала. Роль полемики в выступлении. Культура спора. Основные формы проведения спора. Правила ведения дискуссии.

Содержание дисциплины

Введение

Язык и речь занимают особое место в профессиональной деятельности сотрудника таможенных органов, основным назначением профессиональной деятельности которого становится осуществление контроля за перемещением товаров и транспортных средств через таможенную границу с правоприменением законодательных актов. Право – это совокупность устанавливаемых и охраняемых государством норм, правил поведения, регулирующих общественные отношения между людьми и выражающих волю государства. Формируя и формулируя правовые нормы, охраняя их в различных многочисленных процессуальных актах, сотрудник таможенных органов должен безупречно владеть нормами языка и тем самым охранять их. Эффективность самой деятельности определяется степенью владения как нормами литературного языка, понятного всем носителям языка, а также языком в узко профессиональных целях.

Юридический язык (или *язык права*) представляет собой совокупность грамматических, логических и иных способов передачи и оформления понятийного содержания этой отрасли знания. Он, как и любой другой язык

определённой профессии, обладает специфическими признаками, которые отличают юридическую работу от другой деятельности и которые характерны только для профессионального юридического языка.

Специальная тематика, специальные цели беседы побуждают специалистов переходить на профессиональный язык, который в меньшей степени связан с национальной принадлежностью его носителей и не должен зависеть от общественно-экономической формации и мировоззрения.

Основным необходимым качеством носителя (потребителя) специального языка становится профессионализм, который требует владения понятийно-категориальным аппаратом определенной сферы деятельности и соответствующей ему системой терминов. Именно поэтому наряду с понятием «специальный язык» существуют понятия «профессиональный язык», «язык профессий».

В сфере таможенной деятельности важную роль играет терминология, и язык права в своем терминологическом выражении един и неразделим. От точности употребления терминов в законе во многом зависит точность выражения воли законодателя, а, следовательно, и результативность закона и его значимость в жизни общества.

Язык права - это такой элемент юридической техники, который одинаково важен для науки, нормотворчества и правоприменения. Юридический язык очень важен для точного понимания правовых норм. От построения предложений в Законе или иных нормативно-правовых актах, зависит их смысл.

Таким образом, в нынешних условиях подготовка специалиста-правоведа (специалиста по таможенному делу, специалиста по таможенному оформлению) должна строиться с учетом необходимости формирования у него коммуникативно-ориентированной профессиональной языковой и речевой компетенций, успешное овладение которыми становится залогом подготовки специалиста, способного эффективно решать возникающие перед ним задачи в условиях динамически развивающегося современного Казахстана.

II. Тематика практических занятий

Формирование навыков и умений, совершенствование технологии продуцирования письменной речи в профессиональной сфере

Topic 1. Customs regulation. Customs Affairs.

The history of Customs Affairs development in the Republic of Kazakhstan. Customs authorities of the Republic of Kazakhstan, their tasks, rights and duties. Customs representatives.

Thema 1. Zollregelung. Zollangelegenheiten.

Die Geschichte von Entwicklung der Zollangelegenheiten in der Republik Kasachstan. Die Zollbehörden der Republik Kasachstan, ihre Aufgaben, Rechte und Pflichten. Zollmitarbeiter .

Thème 1. Règlements de la douane et matières douanières.

L'Histoire du développement des affaires douanières dans la République du Kazakhstan. Les autorités douanières de la République de Kazakhstan, leur tâches, leur devoirs, et leur droits. Les employés de la Douane.

Введение в предметную область специальности на профессиональном иностранном языке. Профессиональный язык, его основные лингвистические черты. Функции профессионального языка. Понятие «профессиональная речь». Базисные концепты (свойства) профессионального языка. Лексические, морфологические, синтаксические особенности профессиональной речи (на примере текстов по специальности).

Topic 2. Sources of Customs law

The Constitution of the Republic of Kazakhstan. Customs Union Code. **Customs Code of the Republic of Kazakhstan. Regulations. International treaties.**

Thema 2. Quellen des Zollrechts

Verfassung der Republik Kasachstan. Zollunion-Code. Zollkodex der Republik Kasachstan. Ordnung. Internationale Verträge.

Thème 2. Sources de la loi douanière.

La Constitution de la République du Kazakhstan. Code de l'Union Douanière. Règles. Traités internationaux.

Особенности функционирования юридического дискурса. Юридический текст. Логическая организация юридического текста (закон, статья, примечание). Языковые особенности юридического текста. Орфография и пунктуация в юридических текстах. Грамматические и синтаксические нормы юридического текста.

Topic 3. Customs regime and Customs payment.

Concept and types of customs regimes. Export. Import. Transit etc. Types of

customs payments. Customs duty. Taxes: VAT, Excise. Goods forbidden for import and export.

Thema 3. Zollregime und Zollgebühren.

Konzept und Arten von Zollverfahren. Exportieren. Importieren. Transit usw. Arten der Zollzahlungen. Zollgebühr. Steuern: Mehrwertsteuer, Verbrauchssteuern. Die Waren verboten für den Import und Export.

Thème 3. Le Regime douanier. Paiement de douane.

Le concept et les types de régimes de la douane. L'exportation. L'importation. Le transit, etc. Types de paiements de la douane. Droit de douane. Taxes : TVA, Taxe. Les marchandises défendues d'importation et l'exportation.

Лексический уровень текста. Виды лексики: общеупотребительная, общенаучная, терминологическая лексика, маргинальная лексика (жаргон, аргю). Общая и специальная правовая терминология. Термины в сфере таможенного дела. Дефиниция термина. Классификация юридических терминов. Юридические понятия и категории, их научные определения.

Topic 4. Customs clearance.

Customs clearance: terms and order. Customs declaration: types, forms, terms.

Thema 4. Zollabfertigung.

Zollabfertigung: Begriffe und Ordnung. Zollerklärung: Arten, Formen, Bedingungen.

Thème 4. Dédouanement

Dédouanement: modalités et l'ordre. Déclaration en douane : les types, les formes, les modalités.

Функциональные стили, книжные стили и разговорный стиль. Стили языка и стили речи. Законодательный официальный стиль. Клише (языковые стандарты). Работа с текстами научного стиля (аннотация, реферирование, конспектирование). Структура изложения и правила оформления научного текста. Официально-деловые юридические документы (обвинительное заключение, исковое заявление и т.д.).

Развитие коммуникативных навыков и речевых умений, совершенствование технологии продуцирования устной речи в профессиональной сфере.

Topic 5. Customs control.

Principles and forms of customs control. Customs goods and vehicles. Customs certificate. Customs - enforcement area.

Thema 5. Zoll steuern.

Grundsätze und Formen der Zollkontrolle. Zoll Waren und Fahrzeuge. Zoll Zertifikat. Zoll - Durchsetzung Bereich.

Thème 5. Contrôle de la douane.

Les principes et les formes de contrôle de la douane. Marchandises de la douane

et véhicules. Certificat de la douane. Douane - région de mise en vigueur.

Понятие культуры речи. Профессиональная культура. Роль профессионального иностранного языка в становлении конкурентоспособного специалиста по таможенному делу (специалиста по таможенному оформлению). Ориентация в текстах на иностранном языке, монологическое высказывание профессионального содержания.

Topic 6. International Customs law.

Sources of International Customs Law. International Law and Municipal Law. International organizations. World Trade Organization. European Union. Eurasian Economic Community. Custom Union. Foreign policy of the Republic of Kazakhstan in the sphere of Customs.

Thema 6. Internationales Zollrecht

Quellen des internationalen Zollrechts. Völkerrecht und Kommunalrecht. Internationale Organisationen. Welthandelsorganisation. Europäischen Union. Eurasischen Wirtschaftsgemeinschaft. Zollunion. Die Außenpolitik der Republik Kasachstan im Bereich der Zoll.

Thème 6. La loi internationale de la douane

Sources de Loi internationale de la douane. La loi internationale et la loi municipale. Organisations internationales. Organisation mondiale du commerce . L'Union Européenne. La Communauté Économique eurasiennne. L'Union douanière. La politique étrangère de la République de Kazakhstan dans la domaine de la douane.

Культура речи как основа формирования профессиональной культуры речи сотрудника таможенных органов. Требования к профессиональной речи сотрудника таможенных органов: правильность, логичность, точность, аргументированность, чистота, богатство, выразительность речи. Культура речевого поведения в профессиональной сфере.

Topic 7. Customs law violation

Smuggling. Payment and Tax evasion crimes. Operational-investigative activity of customs authorities. Criminal and administrative offences. Violation in the sphere of the Customs law under legislation of the Republic of Kazakhstan.

Thema 7. Zollrechtsverletzung

Schmuggel. Zahlung und Steuerhinterziehung Verbrechen. Operationale Untersuchungstätigkeit der Zollbehörden. Straftaten und Ordnungswidrigkeiten. Verletzung im Bereich des Zollrechts unter der Gesetzgebung der Republik Kasachstan.

Thème 7. Contravention de la douane

Contrebande. Paiement et crimes de fraude fiscale. Activité d'investigation opérationnelle des autorités de la douane. Offenses criminels et administratifs. La contravention de la loi de la douane conformément à la législation de la République de Kazakhstan.

Типы юридического дискурса. Композиция, особенности структурной

организации видов речи сотрудника таможенных органов. Специфика устного и письменного выражения видов речи сотрудника таможенных органов. Методика подготовки к выступлению. Основные виды аргументов, приемы поиска материала. Техника речи сотрудника таможенных органов (дикция, интонация, темпоритм речи и т.д.). Речевой имидж сотрудника таможенных органов. Роль полемики в выступлении. Понятие культуры спора. Основные формы проведения спора. Правила ведения дискуссии. Характеристика основных полемических приемов. Отношение к оппоненту.

III. СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Базовые учебники:

- 1 О.А. Кузнецова, В.Д.Пономарева. Working for Customs. Ростов-на Дону: Издательство «РИО РТА», 2010
- 2 Л.Н.Кальченко English for Customs Students, Санкт-Петербург: Издательство РИО СПб, 2009
- 3 Трифонова Е. Н. Английский язык для таможенников. Омск: Издательство ОмГТУ, 2010
- 4 Туралина Г. М., Малышева О. Н. Учебник немецкого языка для таможенных работников, Санкт-Петербург: Издательство СПб., 2003
- 5 Н.Н.Маслова «Французский язык для юристов», Пособие по языку специальности (гражданское и торговое право, международное частное право, гражданский процесс, административное право) М.: ООО "Издательство "Нестор Академик", 2005. - 360 с.
- 6 Г. Е. Журбенко, С. А. Рославцева «Французский язык для юристов» (Des textes faciles aux documentes authentiques): Учебное пособие для вузов. М.: 2013

Дополнительная литература:

1. Абуов Ж.А., Балмуханова С.Н. Английский язык для юристов. Учебное пособие для студентов юридических вузов. Часть 1. – Алматы: Издательство «Издательский дом КазГЮУ», 2004
2. С.Н.Карпова Reading and Understanding Customs Texts – М.:Издательство РТА, 2011.
3. Федоров Л.М., Немчина Н.Н., Никитаева С.Н. Английский язык для юристов. Учебное пособие для студентов юридических вузов. – М: Издательство «Экзамен», 2002
4. The USA: Customs and Institution / Ethel Tiersky, Martin Tiersky – the 4th ed..
5. Алимов В.В. Юридический перевод. Практический курс. – М.: Издательство «УРСС», 2004
6. Yu.F. Beresovenko, S.N. Beresovenko. New English-Russian Dictionary of Legal Terms, Киев: Издательство «Евроиндекс Лтд», 1993
7. Дементьева Л. Г. Сборник текстов для чтения на немецком языке «Таможни мира, Санкт-Петербург: Издательство СПб., 2000
8. Дементьева Л. Г. Немецко-русский таможенный словарь, Санкт-Петербург: Издательство СПб., 2003
9. Deutsch für JuristInnen (Österreichinstitut) Zusammenstellung: Michaela Gross, Holger-Michael Arndt, 167 Seiten; neu bearbeitet von Ulrike Haider-Quercia, Bettina Steurer (2. Auflage, August 2013

Нормативные акты:

- 1 Конституция Республики Казахстан от 30 августа 1995.года
- 2 Конституционный Закон «О государственной независимости Республики Казахстан» от 16 декабря 1991 года
- 3 Закон РК «О нормативных правовых актах РК» от 24 марта 1998 года

- 4 Таможенный кодекс Таможенного союза от 27 ноября 2009 года
- 5 Кодекс Республики Казахстан «О таможенном деле в Республике Казахстан» от 30 июня 2010 года № 296-IV
- 6 Кодекс Республики Казахстан «Об административных правонарушениях» от 30 июня 2001 года № 155
- 7 Уголовный кодекс Республики Казахстан от 16 июля 1997 года № 167
- 8 Международная конвенция об упрощении и гармонизации таможенных процедур (совершена в Киото 18.05.1973) (в ред. Протокола от 26.06.1999г.)
- 9 Конвенция МДП — Таможенная конвенция о международной перевозке грузов с применением книжки МДП (CORNET TIR) 1975 года
- 10 Договор об учреждении ЕврАзЭС от 10 октября 2000 г.

IV.АВТОРЫ ТИПОВОЙ УЧЕБНОЙ ПРОГРАММЫ

1.Ибраева А.Б. – кандидат филологических наук, доцент, заведующий кафедрой английского языка Казахского гуманитарно-юридического университета;

2.Ракишева А.Ш. - магистр юридических наук, доцент кафедры английского языка Казахского гуманитарно-юридического университета.